

InfoBIZ

UKRAINE

№ 27 март-май 2016

Вестник Информационно-образовательного центра
BIZ в Украине

Уважаемые читатели! Дорогие друзья!

Рады предложить Вашему вниманию 27 выпуск информационного вестника «InfoBIZ-Ukraine», в котором мы познакомим Вас с весенними событиями из жизни общественных немецких организаций и их образовательной деятельности.

Подводя итоги образовательной работы BIZ за период: март-май 2016 года, можем с гордостью констатировать тот факт, что 86 представителей немецких общественных организаций Украины прошли обучение на Всеукраинских семинарах BIZ; 30 человек молодежи с немецких ЦВ Украины повысили свой уровень немецкого языка в проекте «Sport mit der Sprache»; 2 представителя Украины повысили свою квалификацию на Международных семинарах BIZ в Москве; 5 представителей молодежи немецкого меньшинства Украины приняли участие в международном молодежном проекте в Польше. За этот период состоялся целый ряд важных, интересных встреч и проектов, подробности которых Вы узнаете из вестника.

Немаловажным фактом является успешное завершение первого учебного семестра изучения немецкого языка детскими группами дошкольного возраста в 16 Центрах встреч Украины и группами взрослых слушателей в 25 ЦВ Украины.

В данном выпуске мы с удовольствием познакомим Вас с двумя неординарными и талантливыми женщинами, которые будут вести постоянные рубрики в нашем журнале. Это - историк, публицист, член общества ЦНК «Видерштрал» г. Киева – Людмила Сулима (ведущая рубрики «Страницами нашей истории»), а также - мультипликатор «BIZ-Ukraine» по театральному творчеству; сценарист и художественный руководитель народного театрального коллектива «Добрый настрій»; преподаватель театрального курса в Детской школе искусств; руководитель театрального кружка и активный член общества ЦНК «Хофхунг» г.Славутич - Татьяна Криворучко (ведущая рубрики «Театральная страничка»).

Вместе с авторами данных рубрик, мы надеемся, что новые направления в нашем журнале вызовут живой интерес и диалог с нашими читателями. Будем благодарны всем за присланные материалы, отзывы и предложения.

До новых встреч!
Главный редактор,
руководитель BIZ в Украине
Людмила Коваленко-Шнайдер
и команда «BIZ-Ukraine»

Sehr geehrte Leser! Liebe Freunde!

Wir freuen uns, Ihnen die neue 27. Ausgabe des Informationsmagazins „InfoBIZ-Ukraine“ präsentieren zu dürfen, in der wir Ihnen über die Frühlingseignisse aus dem Leben der öffentlichen deutschen Organisationen und ihre Bildungstätigkeit erzählen.

Die Ergebnisse der Bildungsarbeit BIZ im Zeitraum von März bis Mai 2016 zusammenfassend können wir mit Stolz sagen, dass 86 Vertreter der deutschen öffentlichen Organisationen der Ukraine an den Gesamtukrainischen Lernseminaren BIZ teilgenommen haben; 30 Jugendlichen aus deutschen Begegnungsstätten der Ukraine ihre Deutschkenntnisse im Projekt

„Sport mit der Sprache“ verbessert haben; 2 Vertreter der Ukraine an den Internationalen Weiterbildungsseminaren BIZ in Moskau teilgenommen haben; 5 Jugendlichen der deutschen Minderheit der Ukraine beim Internationalen Jugendprojekt in Polen mitbewirkt haben. Es fand auch eine Reihe bedeutender und interessanter Treffen statt, über die Sie in Einzelheit in unserem Magazin erfahren werden.

Wichtig ist auch die erfolgreiche Beendigung des ersten Lernsemesters der Erlernung der deutschen Sprache von Kindergruppen im Vorschulalter an 16 Begegnungsstätten der Ukraine und Gruppen der erwachsenen Teilnehmer an 25 Begegnungsstätten der Ukraine.

In dieser Ausgabe wollen wir sehr Ihnen zwei extraordinären und talentierten Frauen, die für regelmäßige Kolumnen in unserem Magazin zuständig sein werden, vorstellen. Eine Redakteurin ist Historikerin, Publizistin, Mitglied der Gesellschaft „Zentrum der deutschen Kultur Widerstrahl“ Kiew Ludmilla Sulima (Zuständige für die Kolumne „Durch Seiten unserer Geschichte“). Die andere Redakteurin ist Multiplikatorin „BIZ-Ukraine“ für Theaterkreativität, Szenaristin und Kunstleiterin der Volkstheatergruppe „Gute Stimmung“; Lehrerin des Theater-Kurses an der Kinderschule für Kunst; Leiterin der Theatergruppe und ein aktives Mitglied der Gesellschaft „Zentrum der deutschen Kultur Hoffnung“ Slawutich Tatiana Kryworuchko (Zuständige für die Kolumne „Theater-Seite“).

Gemeinsam mit Autorinnen dieser Kolumnen hoffen wir darauf, dass neue Richtungen in unserem Informationsblatt noch mehr Interesse und einen Dialog mit unseren Leserinnen und Lesern erwecken werden. Wir werden allen für gesendete Materialien, Kommentare und Vorschläge sehr dankbar sein.

Auf Wiedersehen und bis bald!

Hauptredakteurin

Leiterin BIZ in der Ukraine

Ludmilla Kowalenko-Schneider
und Team „BIZ-Ukraine“

Содержание выпуска

- 2** Кратко о важном
- 5** Международные проекты BIZ
- 9** Всеукраинские семинары BIZ
- 13** Из жизни общественных немецких организаций Украины
- 19** Театральная страничка
- 23** Страницами нашей истории
- 28** Немецкая книга в фондах Национальной исторической библиотеки Украины

Анонс

- 13-18 июня 2016 г., Киев
Интенсивкурс по изучению немецкого языка для членов ЧУ
- 23-26 июня 2016 г., Белая Церковь
Воркшоп для руководителей и активистов немецких общественных организаций по направлению «этнокультурная работа»
- 04-10 июля 2016 г., Киев, Гёте-Институт
Интенсивкурс по изучению немецкого языка для преподавателей НОУ
- 07-18 июля 2016 г., Киевская область
Всеукраинский детский языковой лагерь

Кратко о важном

Вечер истории немцев Украины: презентация книг и акварелей.

4 марта 2016 года в Центре немецкой культуры „Widerstrahl“ (ул. Владимирская 37, г. Киев) состоялась презентация книги «Дело «Национального союза немцев на Украине», 1935–1937 гг.: Документы и материалы», а также, презентация сборника материалов Международной научно-практической конференции «Немцы в истории Волыни» и предпоказ части акварелей художника Юрия Горбачева на тему: «Немцы Волыни».

Выход в свет книги «Дело «Национального союза немцев на Украине», 1935–1937 гг.: Документы и материалы» освещающие важное событие для немецкого меньшинства Украины. В этот сборник включены документы и материалы, освещающие процесс фабрикации Управлением государственной безопасности НКВД УССР так называемого «дела» «Национального союза немцев на Украине» 1935–1937 гг., предваряющего массовую «немецкую операцию» НКВД УССР 1937–1938 гг. в рамках Большого Террора. В сборнике помещены 114 документов, раскрывающие технологию фабрикации «дела НСНУ» на примере групповых «дел» «руководящего центра НСНУ» и его «Одесского филиала» – номенкла-

туры немецких национальных районов УССР, а также представлен процесс реабилитации лиц, осуждённых по этим «делам».

Кроме того, в рамках вечера был представлен сборник материалов Международной научно-практической конференции «Немцы в истории Волыни», состоявшейся 1-2 октября 2015 года в городе Луцке. В сборник включены доклады участников конференции, а также статьи, присланные в адрес оргкомитета.

В приятное завершение программы вечера состоялся предпоказ части акварелей «Немцы Волыни», написанных художником Юрием Гобачевым к 75-летию завершения немецкой колонизации в Западной Волыни.

Мероприятие проводилось по инициативе Совета немцев Украины, в рамках мероприятий, приуроченных к 75-летию депортации немцев из Украины, при финансовой поддержке Федерального министерства внутренних дел Германии через Благотворительный Фонд «Общество Развития».

Делегация из Германии

06 мая 2016 года ЦНК «Widerstrahl» посетила официальная делегация из Германии (г.Франкфурт-на-Майне), организаторами которых выступили «Haus am Maiberg» (Akademie für politische und soziale Bildung), «Eintauchen in Europas Kulturen» (Ökumenischer Reisedienst).

Основной темой дискуссии стала: «Украина раздираемая востоком и западом». Гости из Германии интересовало отношение представителей немецкого меньшинства Украины к сложившейся ситуации.

Встреча содействовала укреплению взаимопонимания двух стран, и прошла в дружественной, теплой обстановке.

Молодежное сотрудничество

Встреча со студентами из вузов г.Ахен и других городов Германии состоялась в ЦНК "Widerstrahl" (г. Киев) 16 мая 2016 года. Вечер был интересным для всех участников проекта и насыщенным развивающей информацией.

Благодаря международным программам Всеукраинской ассоциации молодежного сотрудничества "Альтернатива-В", у студентов есть возможность приобщения к образовательным программам в сфере образования, спорта, культуры, экологии и защиты окружающей среды.

У немецких студентов впереди большая и увлекательная программа знакомства с Украиной.

Деятельность ВАМС „Альтернатива-В" направлена на развитие более мирного общества, на уменьшение проявлений социальной несправедливости.

Встреча представителей организаций и администраций городов-побратимов Киева и Лейпцига

18 мая в ЦНК "Widerstrahl" (г.Киев) состоялась встреча партнеров - представителей организаций и администраций городов-побратимов Киева и Лейпцига.

Это была не только встреча представителей школ и вузов-партнеров, общественных, молодежных организаций, которые сотрудничают в рамках договорного партнерства или дружбы между Киевом и Лейпцигом, но также и тех, кто заинтересован в создании новых партнерских отношений между городами-побратимами - Киевом и Лейпцигом.

Главными целями данной встречи было налаживание контактов и создание новых партнерских проектов в сфере экономики, образования, молодежной работы и культуры.

Встреча была продуктивной для представителей всех направлений и послужила площадкой для генерирования и обсуждения новых идей и предложений для развития дальнейшего сотрудничества.

Партнеров приветствовал атташе по культуре Посольства Федеративной республики Германии – господин Даниель Лисснер.

Встреча стала возможной благодаря партнерским связям организаций "Европа-Контакт" Киев (руководитель М.М.Цибуленко) и "Ukraine-Kontakt e.V" Leipzig (Leit. Frau Renate Voigt)

Международные проекты BIZ

Раннее обучение немецкому языку: европейский опыт и перспективы

**FRÜHES DEUTSCHLERNEN:
EUROPÄISCHE LÖSUNGEN UND IHRE
ANWENDUNGSMÖGLICHKEITEN**

С 28 апреля по 03 мая в Российско-Немецком доме в г.Москве состоялась Международная конференция на тему: „Раннее обучение немецкому языку: европейский опыт и перспективы“. Более 30 участников из России, Казахстана, Узбекистана и Украины принимали участие в данном мероприятии. Во время конференции говорили о проблемах раннего изучения немецкого языка в России и странах бывшего СНГ и обсуждали возможные пути их решения. На конференцию также были приглашены лекторы из Института прикладной психологии и педагогики (г. Киль, Германия) доктор Армин Кренц и доктор Марлиз Вагнер. Профессора из Германии провели для участников семинары, на которых говорили об основных потребностях детей и необходимых компетенциях педагогических работников, а также об особенностях ролевых игр на занятиях в дошкольных учреждениях.

Основные вопросы конференции:

- образовательные стандарты по раннему обучению немецкому языку в России и Германии;
- психолого-педагогические особенности детей дошкольного и раннего

школьного возраста;

- методическое и дидактическое обеспечение раннего обучения немецкому языку.

В программе мероприятия была запланирована серия докладов ведущих российских и иностранных специалистов. В том числе, доктора Армина Кренца и доктора Марлиз Вагнер, представляющих Институт прикладной психологии и педагогики, г. Киль, Германия. Также очень продуктивно участники поработали во время проведения круглого стола «Внедрение в образовательную систему обучения родному языку».

Участники и партнеры конференции:

ФГАУ «Федеральный институт развития образования», Министерство образования Омской области, Институт прикладной психологии и педагогики (IFAP), Межрегиональная ассоциация учителей и преподавателей немецкого языка, АОО «Международный союз немецкой культуры», ЗАО «МаВи групп». Информационные партнеры — «Moskauer Deutsche Zeitung» и Информационный портал российских немцев RusDeutsch.

Также для участия в мероприятии были приглашены преподаватели немецкого языка и мультипликаторы в области языковой работы с детьми стран СНГ, представители общественных и государственных учреждений (в т.ч. Министерство образования и науки РФ), члены Совета по языковой работе Самоорганизации российских немцев, представители немецких нацио

нальных меньшинств в Европе, а также все лица, заинтересованные в популяризации немецкого языка и культуры.

Краткая биографическая справка одного из основных спикеров конференции — д-ра Армина Кренца:

Армин Кренц родился в 1952 году. Обучался социальной педагогике в Университете Эссена. Доктор Кренц — автор концепции «ситуационно-ориентированного подхода» в рамках педагогики раннего возраста. В 2000-х годах принимал участие в разработке «Кильского инструментария по педагогике начальной школы и оценке эффективности», который представляет собой систематизированный мониторинг работы учреждений начальной школы. Многие образовательные учреждения Германии до сих пор успешно применяют данную систему.

Елена Томко, участник Международной конференции, ведущий преподаватель ЦНК «Видерштраль» (г.Киев)

"Slammin' Stereotypes: Gedanken gegen Schubladendenken"

5 представителей молодежи немецких общественных организаций Украины приняли участие в международном молодежном проекте в Польше с 26 по 31 мая 2016 года.

"Band der Jugend der Deutsche Minderheit" и "Institut für Auslandsbeziehungen" (IFA) провели литературный проект для молодежи из семей этнических немцев Польши, Германии и Украины в возрасте от 16 до 19 лет под названием: "Slammin' Stereotypes: Gedanken gegen Schubladendenken".

ЦНК «Видерштраль» и «BIZ-Ukraine» выступили на территории Украины представителями организаторов проекта.

Вниманию читателей предлагаем отзывы наших участников проекта.

Kozik Yuliia

In der Zeitperiode von 26.05 bis 30.05 wurde den Vertretern der deutschen Minderheit von der Jugend aus der ganzen Ukraine eine Gelegenheit gegeben, an einem Projekt „Slamming poetry“ in Polen teilzunehmen. Dieses Projekt wurde vom Institut für Auslandsbeziehungen und vom Bund der Jugend der Deutschen Minderheit in Polen (in der Stadt Oppeln) veranstaltet.

Was selbst den Gegenstand des Projekts angeht, mussten die Teilnehmer aus Polen, Deutschland und aus der Ukraine ihren eigenen Slamtext schaffen. Aber was ist eigentlich ein Slam? Poetry Slam ist ein Wettbewerb der Bühnendichter. Bis zu einem

Dutzend Poeten teilen sich über einen Abend dieselbe Bühne, um ihre Texte einem Publikum so aufregend, so mitreißend, so laut und schnell wie nötig und so einführend und zuckersüß wie möglich vorzutragen. Das Publikum seinerseits erhält die Jurymacht und bestimmt Gewinner und Verlierer des Abends.

Slam ist Literatur als Sport. Ein Poetry Slam ist spannend, unterhaltend. Slam ist keine Lesung, denn Slam hat begriffen, wieso Lesungen nicht funktionieren. Slam geht vom gesprochenen Wort aus und nicht von der wirren Idee, dass geschriebene Texte auch vorgelesen funktionieren müssen. Slam ist kein Forum für tiefe Reflektion, für Gedankengänge, deren Sinn sich erst beim wiederholten Aufnehmen herauskristallisiert. Slam ist der Ort für Pathos, für Manifeste, Kitsch und Hasstiraden. Beste Voraussetzungen für moderne Lyrik. Slampoeten brauchen keinen Tisch, um sich dahinter verstecken zu können, weil sie sich ihrer Wirkung auf der Bühne bewusst sein müssen. Slammer stehen am Mikrofon, weil wer wirklich was zu sagen hat, der darf dabei nicht sitzen bleiben.

Die frischgebackenen Slammer aus der Ukraine möchten unbedingt mit den Anderen ihre Eindrücke vom Projekt teilen und über die spannendsten Ereignisse berichten:

Denys Zubkovsky

Mir hat sich mir besonders eingeprägt, weil wir an diesem Tag mit der Gruppenarbeit begonnen haben. Alle Teilnehmer wurden den Herkunftsländern nach aufgeteilt und bekamen die Aufgabe die Poster zum Thema: „Von außen immer anders, nationale Stereotype“ zu malen. Sie sollten die häufigsten Stereotype der am Projekt

teilnehmenden Länder visualisieren.

Nach der Kaffeepause ging es schon um die Diskriminierung und deren Rolle in unserem Leben. Es war eigentlich sehr interessant, was die Teilnehmer aus Polen und Deutschland dazu meinten.

Nach dem Mittagessen haben wir einen kleinen Spaziergang unternommen. Das war die Besichtigung des Piastenturmes in Oppeln. Die Besonderheit dieses Turmes bestand in der Nachahmung von Lauten und im Spiel mit Licht und Schatten, das den Geist der alten Zeiten schaffte. An der Spitze des Turmes gab es eine Überraschung für uns alle und nämlich eine schöne Aussicht auf den ganzen alten Teil der Stadt Oppeln.

Und danach zurück zur Arbeit! Die Fortsetzung war unerwartet: ein Gespräch mit dem Gast, der die Diskriminierung hautnah empfunden hatte. Mit dreizehn wurde er drogenabhängig. Jetzt war er achtundzwanzig und schon zwei Jahre ohne Drogen. Er teilte uns seine Erfahrungen mit, die uns tief beeindruckt hatten.

Nach einer kurzen Pause ging es endlich los: Themenfindung für den eigenen Slambeitrag, Recherche und Inspiration zur Umsetzung der Ideen, die wir schon immer sagen wollten. Zum Glück standen uns dabei unsere erfahrenen Mentoren zu Hilfe.

Zum Schluss wurde ein Interkultureller Abend organisiert. Alle haben die „typischen“ kleinen Snacks ihrer Heimatländer mitgebracht. Wir haben uns viel unterhalten, getanzt, gegessen und einfach Spaß gehabt!

So produktiv und inhaltsreich war dieser Tag: voll positiver Eindrücke und Emotionen.

Sophia Vavilova

Mir ist der letzte Tag des Projekts besonders aufgefallen. Um 8 Uhr haben wir unser letztes gemeinsames Frühstück gegessen und sind auf einen Spaziergang gegangen. Während der Videoanschauung hatten wir eine gute Gelegenheit, über unsere Performance zu reden und besprechen, ob es uns so gelungen ist, das Lampenfieber zu bekämpfen und sich selbst sicher genug zu präsentieren, was wir seit 4 Tagen geübt haben.

Selbstverständlich war dieser Wettbewerb für uns von großer Bedeutung, aber was ich noch bei mir außer der einzigartigen Erfahrung da bleibt, sind die tollen Freunde aus den anderen Ländern, für die ihre Zukunft auch nicht gleichgültig ist. Eins kann ich ganz sicher behaupten, das waren die besten Tage meines Lebens.

Всеукраинские семинары BIZ

Информационно-образовательный центр «BIZ - Ukraine», в период с марта по май 2016 года, организовал и провел 4 Всеукраинских семинара для представителей немецкого национального меньшинства Украины на темы: «Партнерство. Побратимство. Работа с фондами»; «Формы и методы работы по актуализации этнической идентичности»; «Подготовка и проведение лингвистических лагерей и площадок (менеджмент)», а также трехдневный Всеукраинский семинар-практикум БИЦ по языковой работе с детьми.

Более 80 человек – представителей немецких общественных организаций Украины приняли участие в семинарах, получили новые знания и опыт, и повысили свою квалификацию. Семинары проводились при финансовой поддержке Федерального правительства Германии через БФ «Общество Развития».

Весняний цикл Всеукраїнських семінарів BIZ розпочався семінаром на надзвичайно важливу та актуальну для сьогодення тему: «Партнерство. Побратимство. Робота з фондами» (Київ, 05-06 березня 2016 р.)

Яким чином можна організувати та провести партнерські проекти розповів **Ігор Жалоба** – завідувачий кафедрою дипломатичної і консульської служби

Дипломатичної академії України при МЗС України; доктор іст. наук, проф., котрий виступив з темою: «Партнерство «Україна-Австрія» на прикладі Чернівецької області та федеральної землі Каринтії».

Світлана Фоміна – завідувача сектором мов національних меншин відділу сприяння вивчення мов Інституту модернізації змісту освіти Міносвіти України, розповіла про співпрацю громадських організацій з Міністерством освіти і науки України у вирішенні питань мовної та літературної освіти.

Володимир Лейсле – голова Ради німців України ознайомив присутніх з можливостями напрямку «Партнерство та побратимство в роботі німецьких громадських організацій України».

Леся Харченко – представник Міжнародного фонду «Пам'ять. Відповідальність. Майбутнє» розповіла про можливості та перспективи роботи у програмах Фонду.

Людмила Коваленко – керівник «BIZ-Ukraine» розкрила тему про розширення партнерства між мовними навчальними закладами України та Німеччини з досвіду роботи ЦНК «Відерштраль».

Всеукраинский семинар BIZ на тему: «Формы и методы работы по актуализации этнической идентичности». (02 - 03 апреля 2016 года, Киев)

Референт семинара: Людмила Шамрай – мультипликатор BIZ по этнической идентичности, практический психолог, заслуженный работник образования Украины.

Проведение упражнений по теме: «Роль семьи в актуализации этнической идентичности».

Особенности работы по актуализации этнической идентичности в рамках проекта «В наших корнях – наша сила».

Дискуссия на тему: «Немецкое меньшинство вчера, сегодня, завтра».

Всеукраинский семинар BIZ на тему: «Подготовка и проведение лингвистических лагерей и площадок» (16-17 апреля 2016 года, Киев)

Целевой аудиторией данного семинара стали руководители/преподаватели ЦВ, которые планируют проведение летней языковой площадки у себя в организации и участие во всеукраинском языковом лагере.

В семинаре приняли участие представители из 15 Центров встреч городов Украины.

Референты семинара **Наталья Шкандала** и **Ярослава Шкандала** – мультипликаторы BIZ по работе в летних языковых лагерях и площадках, максимально раскрыли тему менеджмента организации лагерей, роли преподавателя и воспитателя в лагере, совместно с участниками тщательно проработали алгоритм организации работы летних языковых площадок при ЦВ.

Людмила Коваленко-Шнайдер – руководитель информационно-образовательного центра «BIZ- Ukraine», ЦНК «Видерштраль», ознакомила участников семинара с Концепцией языкового лагеря/площадки и другой основной документацией по организации языковых площадок и лагерей.

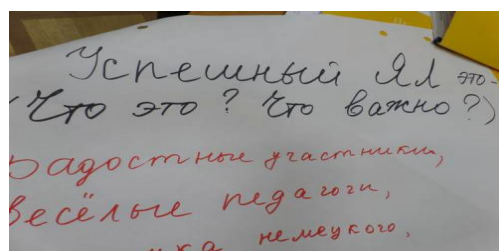

Презентация вариантов программ проведения языковых площадок (из опыта работы ЦНК «Видерштраль») помогла присутствующим составить план проведения собственных языковых площадок при организации.

Мастер-класс по тематическому языковому наполнению лингвистической площадки от мультипликатора BIZ по языковой работе с детьми **Татьяны Радченко**, как всегда, пользовался большим успехом.

Руководители немецких организаций и преподаватели Центров Встреч четко определили задачи и цели успешного проведения языковых лагерей и площадок для детей и подростков.

Всеукраинский семинар-практикум BIZ по языковой работе с детьми

(Киевская область с.Пуховка, база "Фортуна", 20-22 мая 2016г.)

В семинаре приняли участие 25 преподавателей ЦВ, которые ведут языковую работу с детьми и планируют проведение летней языковой площадки у себя в организации; активисты немецких общественных организаций из числа молодежи, для подготовки их к работе волонтерами в детских языковых проектах ЦВ и помощниками преподавателя при проведении летних языковых площадок.

Достойная команда профессиональных референтов семинара, а именно:

Николай Карпик - эксперт BIZ по языковой работе; **Татьяна Радченко** - мультипликатор BIZ по языковой работе с детьми; **Екатерина Кохан** - методист BIZ по языковой работе с дошкольниками, преподаватель ЦНК «Видерштраль»; **Елена Томко** - методист BIZ по языковой работе с детьми, преподаватель ЦНК «Видерштраль»; **Надежда Деменская** - методист, преподаватель немецкого языка Херсонского городского центра встреч; **Фридеман Швенцер** - шпрахассистент Гете-Института в Киеве; **Чернов Андрей** - врач медицины неотложных состояний, в своих блоках

предоставили максимум необходимой информации преподавателям ЦВ для работы с детьми с разным уровнем знаний немецкого языка.

Участники семинара получили готовые варианты программ языковых площадок для разного возраста и разных уровней знания языка: от начального до уровня B2; узнали о психолого-педагогических особенностях детей раннего школьного возраста; поработали в станциях, проигрывая мотивы сказок братьев Гримм; отработали навыки первой медицинской помощи детям в различных ситуациях.

Преподаватели Центров встреч Украины готовы к проведению языковых площадок и всеукраинского языкового лагеря для детей немецкого меньшинства.

Из жизни общественных немецких организаций Украины

Пасхальные встречи

В Центре немецкой культуры «Видерштраль» 01.04.2016 года прошли Пасхальные встречи взрослых членов немецкой общины города Киева, а уже 08.04. состоялся ежегодный традиционный детский праздник Ostern.

Члены общества выступили с инициативой подготовить праздник самостоятельно, и это им удалось на славу! Задорные ведущие Александра Шибельбейн и Роберт не давали никому скучать на празднике: все были задействованы в конкурсах и викторинах, в разгадывании тематических ребусов, подпевали песни и просто активно поддерживали выступающих аплодисментами.

Шпрахассистент Гете-Института Фридеман Швенцер рассказал о немецких национальных традициях и особенностях празднования Пасхи в современной Германии.

В заключение праздника семейная чета Гродс подарила всем танцевальный номер. Зрители были приятно впечатлены и желали паре здоровья и дальнейших творческих успехов.

Самые маленькие слушатели ЦНК «Видерштраль» всегда с удовольствием готовятся к празднику Пасхи: старательно разучивают стихи и песни, и с радостью участвуют в тематических конкурсах.

Для детей праздник Пасхи – это Пасхальный зайчик, который приносит угощение, и самое главное веселье – это поиск, спрятанных взрослыми, шоколадных яиц!

Празднование Пасхи в г. Херсоне

Im Kreis der Freunde

Ostern ist das älteste Fest der christlichen Kirchen, das der Auferstehung von Jesus Christus aus seinem Grab gewidmet wurde.

Für die Mitglieder der deutschen Gesellschaft „Wiedergeburt“ in Cherson wurde Ostern am 27. 03. 2016 ein grosser Feiertag, der viele Freunde und Gäste unter einem festlichen Dach sammelte. Reifere und ältere Leute, Jugendliche und Kinder trafen sich wieder im gastfreundlichen Saal der Chersoner Musikschule № 1, um in einem Freundschaftskreis, wie in einer Familie, dieses Fest zu feiern. Das Gefühl der inneren Erneuerung, der Befreiung von allem Nichtigen und das Streben, im neuen Leben ein wenig besser zu werden, herrschten an diesem Tag überall.

Ostersonntag war wie ein grosser Besuchstag. Von weit kamen ethnische Deutsche, ihre Verwandten und Freunde. Der grosse Saal war voll von Menschen, alle genießen ein schönes festliches Konzert, in dem klassische Musik flieste, schöne Lieder gesungen wurden und deutsche Sprache herrschte. Wunderbare junge Tänzerin wunderten alle, eine Kindergruppe machte erste Schritte in deutschen Osternbegrüßung. Geige, Klavier, Gitarre klingelten so wunderschön und beeinflussten alle Gäste. Sehr prachtvoll war die Ausstellung, wo die Mitglieder der Gesellschaft ihre selbstgemachten Sachen vorgestellten. Besondere Aufmerksamkeit riefen Sachen von Galina Terinte hervor. „Diese Frau ist sehr

talentiert“, - sagten und flüsterten alle Menschen zwischen einander. Und die Kinder nahmen auch an dieser Ausstellung teil: schöne Osternkarten und Osternspielzeuge bewunderten alle.

Am Ende des festlichen Konzerts hörten alle schöne Lieder vom Chor, der allen gute Laune und Spaß schenkte. Und sogar nachdem beendete dieser Feiertag nicht. Auf alle Gäste wartete ein festliches Essen. Es wurde viel lecker gegessen und noch mehr geredet. Manchmal wurden auch Wettkämpfe durchgeführt. Am lustiges war der Lauf, bei dem Kinder Ostereier in einem Korb sammeln mussten.

Die Zeit verging wie im Fluge. Es war die Zeit, sich zu verabschieden. Alle fühlten sich glücklich und fröhlich. Das höchste christliche Fest brachte allen Spaß und Freude und es galt als Zeichen vom neuen Leben.

Einen grossen Fortschritt der deutschen Gesellschaft „Wiedergeburt“ unter der Leitung von Arutjunjan Eugenia wurde so deutlich mit diesem Fest widerspiegelt. Alle Gäste und Teilnehmer sagten Wörter der Dankbarkeit und wünschten einen weiteren Erfolg und eine ständige Entwicklung. Danke schön für so ein schönes Fest!

Deutschlehrerin
der deutschen Gesellschaft „Wiedergeburt“
Poluschkina Natalia

Документальная выставка в г.Херсон

Херсонщина воплощает в жизнь идею реабилитации немецкого народа, жившего в XX столетии на украинской земле.

24 марта 2016 года в 11.00 в государственном архиве Херсонской области по адресу: г. Херсон, ул. Ярослава Мудрого, 3 состоялось открытие документальной выставки, посвященной 90-летию создания Высокопольского национального немецкого района на базе немецкой колонии Кронау, которая заселялась немецкими колонистами с 1860 года. В открытии данной выставки приняли участие члены Херсонского областного отделения общества немцев Украины «Видергебурт». Данное событие не протяжении недели освещалось в СМИ.

Выставка работала до 01 апреля 2016 года. Жители области имели возможность посетить выставку и ознакомиться с архивными документами первых руководителей района и личными делами репрессированных этнических немцев, познакомиться с уникальными регистрационными книгами, картами, по которым очень многие могут восстановить генеалогическое древо своего рода.

Сегодня на территории Украины живут их потомки, для которых важно сохранить историю и культуру своего народа не только для себя, но и для страны. Государственный архив Херсонской области пополнил свои фонды книгой Эльвиры Германовны Плесской «Немцы Причерноморья», которую в знак благодарности подарила Евгения Николаевна Арутюнян, председатель Херсонского областного отделения общества немцев Украины «Видергебурт».

Ирина Суровенная и Людмила Круковская члены Херсонского областного отделения общества немцев Украины «Видергебурт».

Региональный семинар по изучению истории костюма и моды Германии (Николаев)

5-6 марта 2016г. Николаевский областной Центр немецкой культуры при финансовой поддержке Федерального правительства Германии через БФ «Общество Развития», Одесса, провел региональный семинар по изучению истории костюма и моды Германии.

Данный семинар продолжил работу, проведенную на первом проведенном локальном семинара по изучению истории костюма и моды Германии в октябре 2015г. и был реализован с учетом заинтересованности в участии в таких семинарах представителей партнерских немецких организаций не только из Николаевских немецких общественных организаций, но и Херсонского городского ЦНК и Евпаторийского немецкого центра встреч «Содружество».

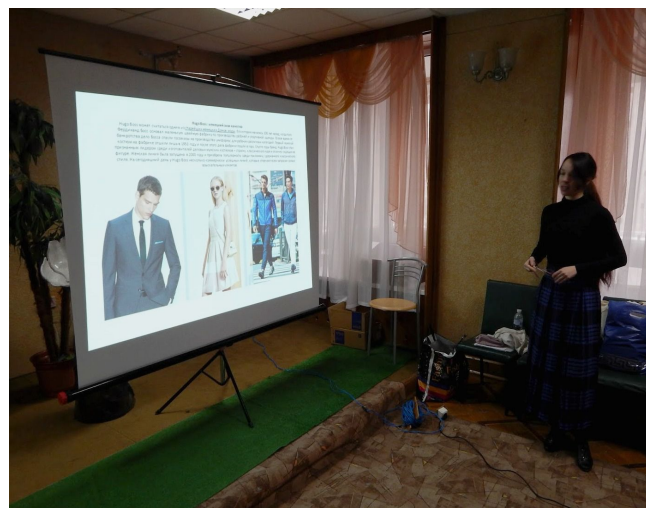

Семинар проходил в актовом зале санатория «Ингул» в г. Николаеве. Основной задачей, которая была поставлена на мероприятии, стало изучение моды, стиля, манеры одеваться как части культуры и национальной самоидентификации немецкого народа. Необходимо отметить специфический ракурс данного семинара: теоретическая часть мероприятия стала инструментом интерпретации явлений истории моды Германии прошлого и настоящего, а также дала возможность ознакомиться с дизайнерами-модельерами Германии современности. Вниманию участников была представлена презентация «От кутюр по-немецки: современные модельеры Германии» (подготовила Е.Цегельная), из которой участники узнали, какие национальные черты и характерные особенности немецкого народа наиболее ярко проявились в творчестве дизайнеров-модельеров одежды Германии. Презентация «Уличная мода Германии: вчера и сегодня» (подготовила Е.Цегельная) была посвящена, в том числе, проблемам глобализации и сбережения национальной моды Германии как формы сохранения национальной идентичности. Чтобы как можно лучше понять связь между самоидентификацией немцев современности и тенденциями немецкой моды, на семинаре глубоко анализировалось явление уличной моды как сочетание определенных культурных кодов, своеобразная реакция на события в стране, как осознание себя народом народа Германии в разные исторические эпохи. Данная презентация стала предметом дискуссии и вызвала обсуждение, анализ современного отражения немецких культурных традиций в манере одеваться, поиск компромиссов в

области сохранения немецкой идентичности в условиях стремительно меняющегося мира, где понятия «самобытность» и «национальность» становятся все более размыты. Участники смогли также проявить себя на уроках немецкого языка, основной темой которых были одежда и ее дизайн.

Языковая работа включала в себя работу с малым и большим глоссарием на тему «Kleidung» (подготовила Е.Цегельная), упражнения в игровой форме «Suchsel», проведение тематической игры «Wunderfeld», посвященной моде Германии, а также игры по теме истории и моды «Fragespiel». Полученные участниками материалы помогут им продолжать изучение данной темы и улучшить свои знания в области немецкого языка и немецкой культуры. оставленный глоссарий на немецком языке поможет участникам продолжить изучение данной темы.

Практическая часть семинара включала в себя изготовление бумажных моделей кукол и одежды для них с учетом полученных знаний в области тенденции моды, гендерных и возрастных особенностей и потребностей немцев разных периодов времени. Основная задача практической части семинара формулировалась в этнокультурном и культурологическом ключе: чтобы участники смогли, сохраняя основные особенности немецкой манеры одеваться, включая элементы национального костюма и моду прошлых времен, могли создать современную модель одежды для куклы (Kopusruppe) без потери намеков на немецкую самобытность.

В этом участникам помогли представленные в качестве вспомогательного материала фотографии моделей немецкого костюма от современных модельеров, где национальный колорит удачно сочетался с современным кроєм. Кроме того, участники смогли попробовать себя в роли дизайнера-модельера и, используя полученные знания и навыки, создать собственную коллекцию одежды для куклы с подвижными элементами (Gliederpuppe). Таким образом, участники смогли создать демонстрационные модели для показа одежды с немецким колоритом, одежды, сохраняющей национальную самобытность немецкого народа.

Так называемые Trachtenpuppe - куклы в национальных нарядах и в современной одежде с элементами немецкого костюма могут быть использованы в тематических выставках, показах, способствующих познанию нравов немецкого народа. Теоретические знания, в том числе и языковая практика немецкого языка, позволит участникам использовать их для изучения истории костюма и моды Германии в центрах встреч, побуждать этнических немцев Украины к изучению и сохранению культурных традиций своего народа, создавать на основе полученных материалов свои собственные наработки в области немецкой культуры и языка. Практические навыки, полученные на семинаре, дают возможность сохранять и передавать знания следующим поколениям этнических немцев.

Дмитрий Цегельный
Руководитель Николаевского ОЦНК

День матери – праздник, который объединяет сердца

Седьмого мая в праздничном зале Херсонской музыкальной школы №1 немецкое общество «Видергебурт» собрало своих членов, их родственников и друзей, чтобы отметить прекрасный праздник, который близок каждому человеку – День матери!

Разделить праздничное настроение пришли дети и взрослые. Никто не остался равнодушным к концертной программе, в которой звучало разноязычное многоголосие.

Der Muttertag – das Fest, das alle Herzen vereinigt

Am siebenten Mai sammelte die deutsche Gesellschaft „Wiedergeburt“ ihre Mitglieder, ihre Verwandten und Freunde im festlichen Saal der Chersoner Musikschule №1, um ein schönes Fest – den Muttertag zu feiern.

Viele Kinder und Erwachsene kamen, um festliche Laune zu teilen. Niemand blieb dem Konzertprogramm gleichgültig, in dem vielsprachige Mehrstimmigkeit klangelte. Deutsch, Ukrainisch und Russisch befanden sich

Немецкий, русский и украинский языки мирно соседствовали и дополняли друг друга.

Классическая и современная музыка звучала со сцены. Особенно трогательными были юные исполнители. Их искренние и нежные слова, посвящённые матерям всего мира, вызвали слёзы даже у зрительного зала. Этот праздник стал по-настоящему событием, которое объединило сердца людей разных национальностей.

Слушатели курсов немецкого языка рассказали присутствующим о европейских традициях и происхождении праздника, за что были награждены бурными аплодисментами.

После прекрасного концерта все собрались за праздничным столом, где от всей души поблагодарили Арутюнян Евгению, руководителя общества «Видергебурт», которая и стала инициатором проведения этого мероприятия.

Все были единогласны во мнении, что праздник удался. Тёплая атмосфера, дружеская обстановка и вечная тема мероприятия объединили всех присутствующих и подарили незабываемые минуты душевного единения сердец.

Преподаватель немецкого языка
общества «Видергебурт»
Полушкина Наталья

friedlich in der Nachbarschaft und ergänzten einander.

Klassische und moderne Musik klingelte auf der Bühne. Besonders rührend waren junge Darsteller. Ihre innigen und zärtlichen Wörter, die den Müttern der ganzen Welt gewidmet wurden, riefen Tränen sogar beim Zuschauerraum heraus.

Dieses Fest wurde wirklich ein Ereignis, das die Herzen von Leuten der verschiedenen Nationalitäten vereinigte.

Die Kursteilnehmer des Deutschkurses erzählten den Anwesenden von europäischen Traditionen und der Entstehung des Festes und wurden durch den frenetischen Beifall belohnt.

Nach dem schönen Konzert versammelten sich alle am festlichen Tisch, wo sie aus tiefstem Herzen der Leiterin der deutschen Gesellschaft „Wiedergeburt“ dankten, die Initiatorin der Verwirklichung dieser Maßnahme wurde.

Alle waren in der Meinung einstimmig, dass das Fest gelang. Warme Atmosphäre, freundliche Umgebung und das ewige Thema der Maßnahme vereinigten alle Anwesenden und schenkten unvergessliche Minuten der seelischen Einigung von Herzen.

Deutschlehrerin
der deutschen Gesellschaft
„Wiedergeburt“
Poluschkina Natalia

Театральная страничка

Guten Tag! Здравствуйте, дорогие читатели информационного вестника "InfoBIZ-Ukraine".

Сегодня у нас премьера - открытие «Театральной странички», с чем я всех нас ПОЗДРАВЛЯЮ!

Мне выпала счастливая возможность поделиться своим опытом с начинающими актёрами-театралами, по возможности - помочь, подсказать и, конечно же, научиться многому самой. Жизнь не стоит на месте. У каждого из нас за плечами свой жизненный опыт, который учит уже сам по себе.

Театр - прекрасный, неповторимый мир. Я убеждена, как только вы соприкоснётесь с этим, видом искусства, полюбите его, как люблю его я.

Как проводить театральную кружковую работу в своих Центрах немецкой культуры, заинтересовать участников, расширить кругозор, познакомить с традициями и культурой Германии, научить кружковцев лучше говорить, общаться и при этом выполнять нашу первостепенную миссию - изучение немецкого языка. На эти и другие вопросы постараемся вместе получить ответы.

Итак, первый выход, друзья!

Мультипликатор по театральному искусству - Татьяна Криворучко

Занавес открывается!

В древности говорили: «Не бойся врагов - в худшем случае они могут убить тебя. Не бойся друзей - в худшем случае они могут предать тебя. Бойся равнодушных - они не убивают и не предают, но только с их молчаливого согласия существуют на земле предательство и убийство». Театр - один из видов искусства, стремящийся избавить нас от равнодушия. В это трудное время, неподвластное подчас даже сильным мира сего, надо уметь радоваться и самое, на мой взгляд, главное - уметь дарить эту радость другим.

Фото: Сказка-импровизация «Репка». Праздник Урожая-2015

«Об искусстве надо говорить и писать просто, понятно. Мудреные слова пугают ученика. Они возбуждают мозг, а не сердце. От этого в момент творчества человеческий интеллект давит артистическую эмоцию с ее подсознанием, которым отведена значительная роль в нашем направлении искусства.

Но говорить и писать «просто» о сложном творческом процессе трудно. Слова слишком конкретны и грубы для передачи неуловимых, подсознательных ощущений».

К.Станиславский «Работа актёра над собой»

Если вы «продвинутый или начинающий» театрал НИКОГДА НЕ ошарашивайте своих кружковцев профессиональными терминами и необычными словами. Помните: вы – партнёры, а значит, уважайте, а не старайтесь показать что вы: «О-го-го!» Всеми своё время. Знакомить со специфическими словами, типа: мизансцена, сквозное действие, сценография, будете в процессе занятий и репетиций.

Чаще хвалите, поддерживайте своих театралов даже в самых немыслимых фантазиях. Чаще встречайтесь в неформальной обстановке - природа, театр.

Фото: На Международном фестивале бардовской песни. Славутич- 2013.

Можно придумать множество поводов для встреч - совместные чаепития, рождение ребёнка, посвящением в юные артисты (дебют) и т.д. При этом не забывайте ненавязчиво, (но постоянно) здороваться, прощаться, благодарить по-немецки. Часть вашего занятия можно проводить на немецком языке - пусть это будет минут 15, но постоянно - такой курс для начинающих: - Добрый день (вечер). Как прошёл день? Что новенького. Погода сегодня балует. Природа вдохновляет. Подготовьте небольшие карточки с транскрипцией и переводом для подсказок для общего пользования.

Итак - первое занятие.

Необходимо заинтересовать и раскрыть талант человека. Поверьте - неталантливых людей нет! Случаются -

профнепригодны для сцены, но эти случаи бывают крайне редко – раз - два за 30 лет. А уж детей «неспособных»!- не бывает! Запомните это и понимайте: если что-то не выходит, значит, дело в том, что вы неправильно объяснили, показали, не заметили. И - ваша задача не подготовка к подмосткам, а развитие способностей: творческих, коммуникативных, лингвистических, эстетических, что пригодится для любого возраста и в любой профессии...

Фото: Музыкальная сказка Е.Чеповецкого «Мишкины шишки» (2014г)- ЦНК

Театральные работы украсят жизнь вашего Центра немецкой культуры во всех смыслах.

Рафаэль: «Мне нравится заниматься. Сначала не всё получалось, переживал, но желание учиться новому, победило. Наши встречи, благодаря концертным номерам стали более интересными и весёлыми. Совместные репетиции с детьми всегда радуют, а результат заставляет ещё больше поверить в свои творческие возможности».

Фото: Магеррамов Рафаэль, участник вокального и театрального кружков.

Кукольный театр и немецкий язык

С раннего детства ребятшек притягивают игрушки, поэтому с большим удовольствием они играют в кукольный театр. Самые простые куклы можно приобрести в обыкновенных «нетеатральных» магазинах, цены на них - не кусаются, а вот радости от репетиций прибавится. Поросята, зайчики, пчёлки и др. зверята украсят ваши встречи, расширят кругозор - надо будет читать сказки, по которым показывать мини-постановки или же придумывать их совместно с кружковцами. Не забудьте к каждой кукле прикрепить карточку-надпись на немецком языке, что за герой и придумать ему имя - желательно, популярное в Германии.

Вначале «кукольного пути» можно записать «плюсовку» - голос и музыку всей вашей небольшой постановки. Естественно, на немецком языке. Поверьте, актёры (дети или взрослые) очень быстро выучат свои тексты и даже будут правильно интонировать, благодаря тому, что освоят работу с куклой, привыкнут к ней, полюбят, войдут в роль - а главное, за время работы над новой постановкой будут знать как минимум 50 новых немецких слов.

Фото: За ширмой. Кукольный рождественский спектакль «Дедушка Страх» 2015г.

Немного истории

В 1801г. Гёте составил «Правила для актёров», которые соблюдались в его театре неукоснительно. Игра исполнителя, считал Гёте, должна быть строго продумана. Во время репетиций актёры мысленно

делили сцену на равные квадраты, по которым они обязаны были перемещаться и застывать в красивых позах. «Правила» содержали много хорошего, но и были требования, которые сковывали свободу творчества. Театр не имел ярких дарований - не выдерживали мелочной опеки директора.

Из жизни ЦНК «Хофнунг»

В 2013 году весь мир праздновал 200-летие со дня рождения великого Рихарда Вагнера. Фигуры неоднозначной, но без сомнения - гениальной. Мы тоже не смогли пропустить такое событие, помня одну из задач немецких театральных групп: расширение представлений о культуре, быте, традициях Германии и подготовили музыкально-пластическую композицию по произведениям великого композитора. Юные артисты практически сами продумали хореографию, слушая музыку и придумывая движения. Перед началом программы познакомили присутствующих с биографией юбиляра. Вечер получился ненавязчивый и интересный, благодаря музыке, масштабной и завораживающей, обаятельным самодеятельным артистам и благодарным зрителям. Все остались довольны.

Фото: Вечер, посвящённый юбилею Р.Вагнера

Упражнения

на внимание, на память физических действий.

- Все сидят по кругу (пол, стулья - как позволяет ваша репетиционная

аудитория). Попросите закрыть глаза. Поочередно задавайте вопросы: «Какого цвета свитер на человеке справа от вас?» - «Сколько человек здесь?» - Сколько стульев в классе и т.д. (Любые не обижаящие никого вопросы).

- Изобразить прогулку детей в детском саду (песочница, игровая площадка и т.д.)

- Показать, как пьем из чашки: чай, горячее молоко, микстуру и т.д.

Фото: Праздник к Дню св.Николая-2013 г

Этюды

(импровизация на ходу): одиночные, парные, групповые.

Этюдная работа одна из самых важных - она вводит нас в игру, развивает творческий потенциал, фантазию, будит воображение.

Начинаем с групповых этюдов, вернее, одиночных, но задание пусть выполняют все одновременно, дабы никто не переживал, что делает не так. А вы уж - наблюдайте.

Фото: Проня- Алла Вельке (Рождество-2013)

- Мишка ходит в лесу. Голодный. Слышен вдали шум. - Это вы добавляете «предлагаемые обстоятельства» - условия сценической жизни. Добавляете каждое новое условие постепенно, пусть разогреваются и поверят в себя.

- Магазин «Игрушки». Закрыт. В полночь игрушки просыпаются.

Фото: Солоха- Людмила Куманьева

Фантазируйте, придумывайте задачи, более подходящие, именно для ваших кружковцев. Учитывайте возраст, профессии, даже время года.

Удачи и вдохновения! До встречи!

Alles gute! Viel Glück und Inspiration! Auf neue Begegnungen!

С любовью, мультипликатор по театральному искусству
Татьяна Криворучко

В статье использованы фотографии из личного архива автора. Репетиции, спектакли Центра немецкой культуры «Хофнунг» председатель-Ольга Курдина и народного театра «Добрый настрій» Режиссёр-Татьяна Криворучко. г. Славутич, Киевская обл.

Страницами нашей истории

Автор и ведущая рубрики «Страницами нашей истории» Людмила Сулима

Графський спадок

Рік 2016-й оголошено роком Пам'яті репресованих і депортованих німців України. З цієї нагоди ми відкриваємо постійну рубрику, у якій будемо знайомити читачів зі сторінками історії етнічних німців, для яких ця земля стала рідною. Історія України – це історія Київської Русі, Великого князівства Литовського, Речі Посполитої, Російської імперії та Радянського Союзу і німецька меншина – невід'ємна частина цього надбання.

На землях уздовж Дніпра германські племена жили ще до християнської доби. Проте Велике переселення народів, постійні війни, міграційні процеси та асиміляція суттєво вплинули на етнічний склад народів Східної Європи. Тема етнічних німців й досі не висвітлена в історії України і ще чекає на своїх дослідників. Вивчаючи документальні джерела, можна лише з впевненістю констатувати, що німецька культура здавна поширювалася в Україні, особливо магдебурзьке право (самоврядування) і позитивно вплинуло на формування української нації.

На протязі століть магдебурзьким правом користувалося чимало міст і містечок: Вінниця, Чернігів, Полтава, Гадяч, Лубни, Київ та багато інших. Чого варті були цехові ремісничі об'єднання зі своїми стягами, на яких зображували цехові емблеми: ножиці – для кравецького цеху, чобіт – для шевського) тощо. Зрештою, лексика української мови має спорідненість з німецькою, наприклад, іменники: дах, маляр, фарба, цегла, друк, фах, ціль, папір, кома, ґрунт, цукор; основи дієслів: малювати, радити, вартувати, друкувати, віяти, мусити та багато інших, що лише підтверджують давні зв'язки між двома народами.

Творці магдебурзького права, з притаманними лише їм, такими рисами характеру, як порядність, відповідальність, працьовитість, з давніх давен були бажаними при будь-яких володарях, починаючи від доби Київської Русі, продовжуючи в часі нашими сучасниками. Талановиті вчені, військові, правознавці, лікарі, державні діячі та митці німецького походження відігравали помітну роль в історії світової культури та ділового співробітництва. Їх значний внесок помітний у становленні державності України та її економічній розбудові.

З історичних джерел відомо, що Катерина II (уроджена Софія Фредеріка Августа, принцеса Ангальт-Цербстська) ставши імператрицею (1762–1796 рр.) зробила могутньою Російську імперію. Що ж особливого відбулося за період її правління? В 1764 році було скасовано гетьманське правління в Лівобережній Україні, що була у складі Російської імперії, а в 1766 році розпочалося її генеральне межування. На землях колишньої Південної України утворилася Новоросійська губернія з центром в Кременчуці.

В той час до її складу увійшли: Нова Сербія, Новослобідське козацьке поселення, Слов'яносербія, Українська лінія, 13 сотень Полтавського полку та 2 сотні Миргородського. Зі зміною статусу міста сюди почали запрошувати кваліфікованих майстрів, зокрема художників, теслярів та інших фахівців з німецьких князівств Моравії, Богемії, Ельзаса, Саксонії. Підвищений попит був на майстрів з виготовлення особливого армійського сукна. Більшість німецьких майстрів оселилася тут назавжди.

Спеціальним маніфестом імператриця Катерина II закликала вихідців з різних німецьких земель Європи, оселятися в Російській імперії, зокрема на українських землях. Першою губернією в Малоросії (тодішня назва України), яка прийняла переселенців з Франкфурта-на-Майні в 1767 році, стала Чернігівщина (Борзенський повіт), де вони заснували шість землеробських та одну ремісничу колонії. Численні переселенці з Данціга осіли в Єлисаветградському повіті (тепер Кіровоградщина) Херсонської губернії та інших повітах Таврійської і Катеринославської губерній (тепер Дніпропетровщина). Переселенці прибували з німецьких князівств: Рейнланда, Пфальца, Швабії, Баварії та інших земель і лицарств. Багато німців оселилося на Волині. Німецькі колонії на Волині створювали великі поміщики, вихідці зі Східної Пруссії та Сілезії Цешинської. В 1783 році князь Чарторийський навіть збудував у Корці першу на Волині євангелічну лютеранську кірху.

Після переможної російсько-турецької війни (1768–1774 рр.) назавжди було зруйновано Запорізьку Січ, що була, на думку імператриці, постійною загрозою і причиною грабіжницьких нападів на Османську імперію. За велінням імператриці було створене нове Військо вірних козаків Чорноморських, яке очолив новий гетьман, генерал-губернатор Г. Потьомкін. Наприкінці 1780 року царським указом на

Лівобережній Україні було запроваджено загальноросійський устрій і поділено її на три намісництва: Київське, Чернігівське та Новгород-Сіверське. У складі Російської імперії також опинилося Кримське ханство, «подароване» ханом Шагін-Гіреєм, який зрікся влади. Чергова успішна російсько-турецька війна 1787–1792 рр. принесла Росії бажаний вихід до Чорного моря. Внаслідок потрійного поділу Речі Посполитої в 1772, 1793 та 1795 рр. до Російської імперії були приєднані: Правобережна Україна, Білорусь, Литва і Курляндія. На нових землях треба було навести лад і краще за німців це ніхто не зумів би зробити.

Так в 1772 році генерал-губернатор Білоруської губернії, граф З. Г. Чернішов призначив Якіма (Йоахима) Семеновича Сулиму керуючим канцелярією для упорядкування різних законодавчих актів для новоствореної губернії. Яким Сулима народився в 1737 році в м. Баришівка Полтавської губернії (тепер Київська обл.), в шляхетській (дворянській) родині Переяславського полковника Семена Івановича Сулими. Разом з братом Семеном, Яким навчався в Сухопутному шляхетському кадетському корпусі в Санкт-Петербурзі, який закінчив із золотою медаллю у 1759 році і залишився при корпусі в чині сержанта. В 1761 році він отримав звання поручика і займався підготовкою кадетів до випуску в діючу армію.

304. СУЛИМА
Семена Семеновича
419 (106)

(1) поле золотое, орел черный;
2) поле красное, фигуры серебряные).

іл. 3. Герб Сулима з книги А. Князева, 1785 р.

У 1763 році Яким Семенович отримав звання капітана і перебував на службі в діючій армії в Азовському піхотному полку. Проте через три роки його відкликали з військової служби до кадетського корпусу. Враховуючи його виховні здібності, йому доручили контролювати підготовку та навчання майбутніх офіцерів. Він також виконував особливі доручення при дійсному таємному раднику і Кавалеру І. І. Бецькому. Його брат Семен Сулима займав посаду головного скарбника Сухопутного шляхетського кадетського корпусу. Яким Сулима розробив статут Сухопутного шляхетського кадетського корпусу та план Московського виховного будинку та повний пакет документів до цих закладів. Всі його розробки відтворювали дух просвітницької філософії XVIII ст. і мали велике виховне значення, тому беззаперечно були затверджені імператрицею Катериною II. Слід зауважити, що існуючий військовий характер служби відбивався на титулах всіх урядовців, які носили військові звання, поєднуючи військові функції з державними. Крім того, обидва брати Сулими зробили чимало перекладів з німецької та французької мов і були надруковані, зокрема, з питань військового мистецтва, медицини, філософії та праць, присвячених вихованню молоді. В 1768 році Яким Семенович відмовився від депутатства в комісії зі зведення законів та нових порядків Малоросійського генерал-губернаторства в заснованій Малоросійській колегії, президентом якої був генерал-губернатор, граф П. О. Румянцев, що одночасно був «головним малоросійським командиром». Сулима продовжив військову службу і в 1770 році отримав звання полковника армії. Генерал-аншеф З. Г. Чернишов високо цінував знання і старанність Я. С. Сулими при виконанні покладених на нього обов'язків. В 1778 році, на клопотання генерал-аншефа Чернишова, Яким Сулима отримав чин генерал-майора.

В 1785 році імператриця Катерина II своєю «Хартией дворянских вольностей» зрівняла українську знать з російським дворянством, водночас поширюючи на Україні права російського дворянства. Нарешті Яким Семенович зайнявся довгоочікуваною справою отримання законних дворянських привілеїв. На цей час припадають інтенсивні пошуки королівських універсалів на шляхетство і привілеїв, царських грамот, довідкових списків і родовідних розписів. В «Жалованной грамоте дворянству» зазначалося, що всі дворяни мусять документально підтвердити свій привілейований стан. Зібрані метрики, патенти на посади, грамоти на маєтності тощо спочатку вивчали в місцевих Дворянських Зібраннях, потім в губернських, опісля їх надсилали в Санкт-Петербург в Департамент герольдії сенату. Якщо рішення було позитивним, справу передавали на затвердження імператриці. З того часу особу визнавали дворянином і його справу вносили до дворянської книги губернії, де він мешкав.

До збору родових архівалій Сулими долучився Федір Олексійович Сулима, депутат дворянства Погарського повіту у 1790 році, небіж Якіма Семеновича, який став клопотати у цій важливій справі. У листі до Федора Олексійовича Яким Семенович просив, щоб не допустити внесення старовинного роду Сулими з 800-літньою (на 1791 рік) історією до 6-ї книги герольдії, а сприяти тому, щоб рід внесли до 4-ї книги «родов иностранных как оттуда и происхождение рода и герба нашего королем и Речью Посполитою утверждено». Для свого повіреного Матвія Сбитнева Яким Семенович зробив розпис родоводу та його походження і доручив передати Федору Олексійовичу таку інформацію: рід Сулими «начало фамилии графов с Плессау. Во владении графов Сольмских город Плессау и в моем доказательстве показан.

Сулимчик по-польски – тоже что потомок или выходец Сольмский; Сольмских графов называют по-латински Солименсис; так поляки называют выходцев, например, из Стародуба – Стародубчик, из Новгорода – Новгородчик, так и потомков из графов Сольмских, называют Сулимчиками». Нащадок графів Сольмських (фон Сольмс) був певний, що зможе це довести і розраховував на підтвердження за ним родового титулу графа.

Українські Сулими завжди користувалися старовинним німецьким гербом Sulima: «на щиті, пересіченому у верхньому золотому полі – пів-орла чорного з розправленими крилами, з золотим дзьобом, з головою повернутою ліворуч; в нижньому червоному полі три коштовні камені, розміщені два над одним внизу; в клейноді над шоломом пів-орла чорного з розправленими крилами, з головою, повернутою ліворуч». Цей герб зображували на родинних портретах, які нині зберігаються в Національному художньому музеї у Києві; на випадково знайдений у 2010 році подвійній бронзовій печатці двох родин Сулимів і Миклашевських, що мали спільний млин під Чаусами у 1695 році; на печатці Олександра Степановича Сулими, переяславського полкового судді у 1714 році; на срібній ложці у 1770 році, яка на початку XX ст. опинилася в збірці О. Н. Значко-Яворської.

іл. 2. Титульна сторінка книги А. Князева, 1785 р.

В 1785 році статський радник Анісім Князев, спеціально для імператриці Катерини II, підготував російський гербовник. Герб Sulima був внесений в розділ польських гербів, вміщений під № 304, яким користувалися брати – Семен Семенович Сулима, надвірний радник і Яким Семенович Сулима, генерал-майор. З невідомих причин, в числі «высочайше утвержденных» герб Sulima, як іноземний, в Російській імперії не затвердили, але рід Сулимів визнали дворянами. За ними не узаконили родовий герб з 800-літньою історією, який належав їм по праву народження. Генеральний суддя Малоросії – Яким Семенович Сулима, міг розробити і затвердити в Російській імперії власний герб, як це робили інші дворяни, але давні родові традиції були для нього священні. Він завжди говорив, що нема потреби доводити, що прізвище Сулима і герб Sulima (Сулима) давнього німецького шляхетського походження. Це були слова правознавця, який добре усвідомлював сказане.

В 1797 році, у віці 40 років Яким Сулима перейшов з військової служби на цивільну посаду таємного радника. За багаторічну бездоганну службу 29 червня 1799 року Якіма Семеновича Сулиму визнали Кавалером ордена св. Анни I-го класу. Він обіймав посаду Генерального судді Малоросії в Чернігові – головному адміністративному центрі Малоросійської губернії і перебував на цій посаді до 1802 року, аж поки не ліквідували Генеральний суд. Того ж року Якіма Семеновича нагородили орденом св. Володимира великого хреста і довічною пенсією. Але у 1805 році він знову повернувся на службу в почет імператора Олександра I колоновожатим Квартирмейстерського корпусу, під командуванням генерал-квартирмейстера, графа П. К. фон Сухтелена. Разом з Якимом Семеновичем служив ад'ютантом генерала П. К. фон Сухтелена його син – Павло (Пауль) Якимович, в чині

капітана. Яким Семенович справедливо пишався своїми синами, яких виховав сам після смерті дружини. Павло Сулима навчався в Європі в Геттінгенському університеті, в 1804 році отримав диплом доктора філософії, був член таємного товариства ордену «вільних каменярів», а Яким-молодший навчався в Московському університеті. Разом з сином Павлом та своїм небожем – Миколою Семеновичем, Яким Семенович Сулима брав участь у вирішальній битві між російсько-австрійськими і французькими військами Наполеона I під Аустерліцем у 1805 році.

Яким Семенович Сулима мав великі полтавські володіння і останні роки життя чимало часу проводив у своєму маєтку в Сулимівці, завершуючи багаторічну працю «Дневник Акіма Семеновича Сулими» (польською мовою), який охоплює період з 1772 по 1817 рр. і містить цікаві відомості про діяльність, як попередніх, так і тогочасних судів Малоросії. У своєму щоденнику генерал-майор, таємний радник, Генеральний суддя і відомий правознавець, дав визначення і пояснення існуючим законам та рекомендації щодо вдосконалення імперської системи судочинства.

На початку XIX ст. німецька еміграція в Україну істотно посилилася. Німці створювали свої громади за етнічною ознакою та релігійною приналежністю (лютерани за віросповіданням). Німецька громада у Києві неодноразово зверталася до воєнного губернатора Михайла Андрійовича Миклашевського, який був одночасно воєнним губернатором Санкт-Петербурга, з проханням дозволити заснувати в Києві окреме німецьке поселення. Коли такий дозвіл був виданий, на Липках (Печерськ), між вул. Шовковичною і Хрещатиком у бік Бессарабки, в 1812 році виникло поселення німців і була прокладена вулиця Графська. До 1830 року вулиця мала назву Графська, до 1865 року Лютеранська, з 1865 року –

Анненківська, з 1919 – Фрідріха Енгельса, а з 1992 – знову Лютеранська). Першими забудовниками на вулиці Графській звісно стали Сулими – син Генерального судді – Яким Якимович, на той час колезький асесор в департаменті Міністерства освіти та його двоюрідний брат Микола Семенович Сулима, генерал-майор, герой Бородінської битви. Микола Семенович був одружений з Оленою Яківною Репнінською і мешкали вони у великому маєтку на місці двох теперішніх ділянок по вул. Шовковичній, № 9 та № 11 (на розі Липського провулка). Маєток займав площу 5 800 м², з кількома житловими і службовими корпусами та розлогим садом. Найстаріший корпус маєтку, триповерхова будівля № 9, такий собі генеральський дім, в якому одночасно жили три генерали однієї родини, збудували для Репнінських і Сулимів приблизно у 1815–1817 рр. Цей будинок відомий в історії, як будинок Гессе, про що буде продовжено в наступній розповіді.

Яким Сулима – Генеральний суддя Малоросії.
Портрет невідомого художника. КНХМ

Етнічній меншині, як правило, не вдається уникнути асиміляції. Німці засіяли ниву нової батьківщини працею рук своїх, теплом своїх сердець і світлом свого розуму. Але вони ніколи не забували свого коріння, пам'ятаючи, що історія – найбільше багатство кожного народу. Прихований потенціал минулих поколінь дозволяє правильно себе ідентифікувати і розвивати свою особистість. Сучасна німецька меншина в Україні ледве налічує 30 тисяч осіб, в усякому разі тих, хто заявив про свою ідентичність. Якщо говорити сухими цифрами статистики, то німці є чи не найменшою національною меншиною. І це не дивно, бо статистика визначає національність лише за мовою, якою людина користується. Розмовляє російською – значить росіянин, розмовляє українською – значить українець.

А який відсоток серед населення розмовляє німецькою? У школах, як іноземну, здебільшого вивчають англійську мову.

В країні гостро не вистачає навчальної, методичної, наукової-популярної, зрештою, художньої літератури національною мовою. Відсутні телепрограми і радіопередачі німецькою мовою. То ж як молодь з німецької меншини може себе реалізувати? Ніяк, тому і далі продовжується асиміляція. Ось чому нашим головним завданням залишається відродження, збереження і всебічний розвиток етнічної ідентичності німців України, в першу чергу, їх мови, історії і культури. Запрошуємо до співпраці читачів, які не байдужі до нашої історії і бажають поповнити її сторінки цікавою інформацією.

А. Сулима, публіцист, автор
книги «Сулими: спадщина предків»
e-mail: spadokcom@gmail.com

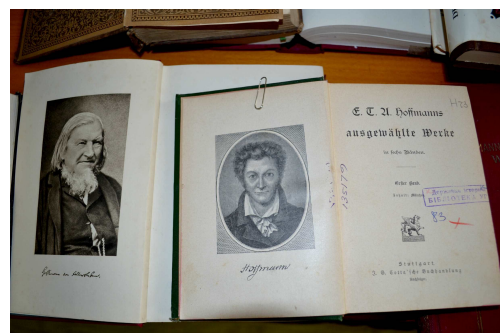
Немецкая книга в фондах Национальной исторической библиотеки Украины

Ернст Теодор Вільгельм Амадей Гофман

Знаменитий німецький романтик народився в 1776 році в Кенігсберзі. Гофман мав універсальні здібності в різних сферах мистецтва. Він був автором першої німецької романтичної опери, диригентом, професійним музичним критиком, театральним декоратором, письменником, музикантом, блискучим юристом, графіком.

Дивовижно не те, як різноманітні здібності могла уособлювати одна людина, а як у кожній галузі Гофман виявляв високий професіоналізм. У німецькому романтизмі не було митця більш складного й суперечливого і, разом з тим, більш своєрідного й самобутнього, ніж Гофман.

що сприймалася як свавілля автора, приховує в собі глибокий внутрішній зв'язок з німецькою дійсністю, сповненою гострих і болісних протиріч і з суперечливими муками зовнішньої й духовної біографії самого письменника. Він писав у найпохмуріший і найважчий час німецької історії, коли більшість європейських країн охопила політична й церковна реакція, а Германія була роздробленою.

Мати його була дуже набожною, нервовою і відлюдкуватою жінкою, батько служив адвокатом, був творчо обдарований, але безпутний. Батьки розійшлися, коли дитині було лише три роки; мати переїхала в

своїї родини Дерферів; хлопець виховувався під впливом свого дядька юриста, людини розумної й талановитої, але фантаста і містика. У Ернста рано виявилися чудові здібності до музики й живопису, його навіть вважали вундеркіндом, хоча був він замкнений. У школі Ернст учився прекрасно, хоча й витрачав багато часу на малювання і музику. У дванадцять років хлопець вільно імпровізував на клавирі, органі, грав на скрипці, вивчав теорію музики. Ернст прекрасно закінчив курс юридичних наук у Кенігсберзькому університеті у 1795 році, хоча не почував до юриспруденції особливого тягіння і продовжував ретельно займатися мистецтвом. Перебуваючи в Берліні, Ернст захопився вируючим життям театрів, салонів; сам намагається поставити на сцені Зінгшпіль "Маска", але його пропозицію відхилили. Здавши в 1800 році блискуче свій останній іспит, він одержав місце асесора в Познані.

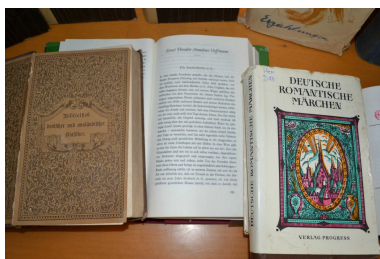
Доля звела його з чарівною Міхаліною Рорер-Тіщинською, і він, не роздумуючи, повінчався з нею 26 липня 1802 році. Через цей шлюб з донькою міського писаря став Гофман не міг більше розраховувати на підтримку впливового дядька. Хоча всюди в місті він був бажаним гостем, як дотепний співрозмовник, прекрасний музикант і талановитий карикатурист, його непросте становище ускладнилося карикатурами, які він намалював на відомих людей міста, що дуже зашкодили його службовій кар'єрі.

До цього ж часу належать його перші літературні спроби в журналі. У 1804 році Гофмана перевели радником до Варшави. Тут він зійшовся з Гітцигом, своїм майбутнім біографом, і з романтиком Захаром Вернером; тут же він заснував музичне товариство, зал якого прикрасив своїм живописом. У цьому місті він вперше побував за диригентським пультом; тут було зіграно п'ять його сонат. У 1805 році народилася дочка Ернста Цецилія. Незабаром після вторгнення військ Наполеона всі пруські чиновники у Варшаві були звільнені зі служби. Гофман поїхав до Берліна - з партитурами кількох опер у портфелі і з наміром цілком присвятити себе мистецтву. Але там ніхто не зацікавився його операми, не знайшов він і місця вчителя музики. Нарешті, йому пощастило влаштуватися капельмейстером у Бамберзі; але справи театру йшли так погано, що Гофман змушений був покинути його і перебиватися приватними уроками та музичними статтями. Постійним супутником його життя стають злидні. Все пережите спричинило нервову гарячку у Гофмана. Це було в 1807 році, а цього ж року взимку померла його донька. У 1810 році один його знайомий, Гольбейн, збирався відновити Бамберзький театр. Гофман допомагав йому, працюючи як композитор, диригент, декоратор, машиніст, архітектор і начальник репертуару. Та через два роки театр закrywся. Йому знов довелося бідувати. Двадцять шостого листопада 1812 року він пише в щоденнику: "...Продав сюртук, щоб пообідати". З початку 1813 року справи його пішли краще: він одержав маленьку спадщину й пропозицію посісти місце капельмейстера в Дрездені. Страшні дні серпневих битв Гофман пережив у

Дрездені: він виніс на собі всі жахи війни, але був бадьорий духом і навіть веселим, як ніколи; він у цей час зібрав свої музично-поетичні нариси, написав трохи нових, дуже вдалих речей і приготував до друку ряд збірників своїх творчих здобутків (серед них повість "Золотий горщик"). Жан-Поль Ріхтер помітив у Гофмана письменницький талант і написав передмову до першого тому. Повість мала значний успіх. Невдовзі Гофман знову залишився без роботи й переїхав до Берліна. Там він знову став до роботи та познайомився з берлінськими романтиками, поетами і художниками. Місце радника в камергерихті цілком його забезпечувало і водночас залишало йому багато вільного часу, тож його творчий талант, підтримуваний успіхом, міг повністю розкритися. Але він марнував свій час, проводив багато вечорів, а іноді й частину ночі у винному погребі, де біля нього завжди збиралася весела компанія. Підхльоснувши свої нерви вином, Гофман серед ночі приходив додому й сідав писати. Значні за обсягом твори Гофмана виходять один за одним у такому порядку: "Чортовий еліксир" (1816); романи та новели для збірки "Нічні оповідання" (1817); "Дивні страждання одного директора театру" (1819); "Крихітка Цахес на прізвись

ко Цинобер" (1819); "Серапіонові брати" (1819); "Життєві погляди кота Мурра" (1820); "Принцеса Брамбілла" (1821); "Мейстер Фло, казка в сімох пригодах двох друзів" (1822).

У 1819 році хвороба знову наздоганяє його, і він з дружиною їде на лікування в Селезію. Прикутий до ліжка, він продовжував диктувати свої оповідання. У сорок сім років сили Гофмана були остаточно вичерпані. У нього розвинулося щось подібне до туберкульозу спинного мозку. Він помер 26 червня 1822 року.

Гофман підводить підсумки німецькому романтизму, є найповнішим виразником кращих його прагнень, яким він надав небувалої доти яскравості й певності. Основний для всього романтизму конфлікт - розлад між мрією і дійсністю - набуває у Гофмана безвихідного, трагічного характеру. Основна тема його творчості - тема взаємовідносин мистецтва та життя. Таким чином, крізь усю творчість Гофмана проходять два потоки фантастики. З одного боку, радісна, барвіста фантастика, що завжди давала насолоду дітям та дорослим, і могла надихнути таких композиторів, як Вагнер, Чайковський, Шуман ("Лускунчик", "Чуже дитя", "Королівська наречена"), на дивні їх творіння. З іншого боку, - фантастика кошмарів і страхів, всіляких видів божевілья як художнього втілення "нічного боку" душі й суспільного життя людей, якими володіють темні, страшні сили ("Еліксир диявола", "Піщана людина", "Майорат").

До зустрічі в новому номері вестника!

Вестник Информационно-образовательного центра BIZ
в Украине издается при финансовой поддержке Федерального
правительства Германии через БФ «Общество Развития» г.Одесса

и ЦНК «Видершталь» г.Киев

Главный редактор: Коваленко-Шнайдер Л.

Редактор: Зиневич С.

Дизайн: Кожина Т.

Украина, Киев, ул. Владимирская 37, оф. 14

Бюро «BIZ-Ukraine»,

ЦНК «Видершталь», 01001

Тел.: (044) 239-31-45(54)

e-mail: biz@deutsche.in.ua

Фото на обложке: Народный театр немецкого танца «Deutsche Quelle» на праздновании Дней Европы в Киеве (21-22 мая)